

Wojskowe Służby Informacyjne

Powstały w 1990 roku w rezultacie scalenia Zarządu II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego (wywiad wojskowy) oraz części Wojskowej Służby Wewnętrznej, która wykonywała zadania kontrwywiadu wojskowego. W swojej historii występowały jako Departament WSI, następnie Szefostwo WSI (do połowy lat dziewięćdziesiątych XX wieku. W wyniku kolejnej reorganizacji funkcjonowały jako Inspektorat WSI.(kk)

W wyniku zmian ustrojowych w 1990 r. w miejsce rozwiązanej Wojskowej Służby Wewnętrznej powołano Żandarmerię Wojskową, która zajmowała się prewencją oraz sprawami dochodzeniowo – śledczymi. Pion kontrwywiadu został podporządkowany Zarządowi II Sztabu Generalnego WP. Rozkazem z dnia 22.08.1991 r. minister obrony narodowej przekształcił Zarząd II w Wojskowe Służby Informacyjne. Od tej chwili do sierpnia 2003 r. WSI działały bez aktu prawnego, który regulowałby ich działalność. WSI funkcjonowały w oparciu o takie akty prawne jak: ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ustawa o Urzędzie Ochrony Państwa, następnie w oparciu o ustawę o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawę o ochronie informacji niejawnych oraz wspomniany wyżej rozkaz ministra obrony. W pierwszych latach istnienia WSI były podporządkowane bezpośrednio ministrowi obrony, następnie w latach 1994 – 1996 były podporządkowane szefowi Sztabu Generalnego, by ponownie trafić pod kuratelę ministra. WSI były uprawnione do prowadzenia czynności operacyjno – rozpoznawczych oraz analityczno – informacyjnych, bez uprawnień śledczych. Do zadań realizowanych przez WSI należało m in. rozpoznawanie, zwalczanie zagrożeń dla obronności, niepodległości, integralności terytorialnej i nienaruszalności granic RP. Ponadto WSI dbały o bezpieczeństwo polskich sił zbrojnych, dostarczały informacji niezbędnych dla potrzeb planowania obronnego, zajmowały się ochroną informacji niejawnych (krajowa władza bezpieczeństwa), zapobieganiem i wykrywaniem przestępstw takich jak szpiegostwo, przestępstwa wojenne, przeciwko obronności. WSI przygotowywały również oceny sytuacji polityczno – militarnej i innych na potrzeby najwyższych władz państwowych. Zadania swoje wykonywały na terytorium RP oraz po za jej granicami. W swojej strukturze miały takie pionery jak: Zarząd Wywiadu, Zarząd Kontrwywiadu, Zarząd Studiów i Analiz, Zarząd Ochrony Informacji Niejawnych, Zarząd Dowódczo – Sztabowy, Ośrodek Szkolenia WSI i inne, w tym terenowe jednostki organizacyjne. Wojskowe oznaczenie JW 3362, adres centrali Warszawa Al. Niepodległości 243. Po uchwaleniu ustawy o likwidacji WSI w czerwcu 2006 r. w miejsce WSI powołano Służbę Kontrwywiadu Wojskowego i Służbę Wywiadu Wojskowego. Efektem prac Komisji ds. Likwidacji WSI był Raport o likwidacji WSI, zwany **potocznie raportem Macierewicza.** (kk)